

EIROPAS KOMISIJA

Juridiskais dienests

Briselē, 15.7.2021.
sj.c(2021)5107892

Latvijas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo
lietu departaments
Brīvības bulvāris 36
Rīga, LV-1511
Latvija

**KOMISIJAS ATBILDE UZ LATVIJAS AUGSTĀKĀS TIESAS SENĀTA ADMINISTRATĪVO
LIETU DEPARTAMENTA
LŪGUMU SNIEGT ATZINUMU ZEMNIEKU SAIMNIECĪBAS “DZIRNAVAS” LIETĀ**

(NR. SKA-81/2021)

1. IEVADS

1. Komisija 2021. gada 15. martā no Latvijas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta saņēma lūgumu sniegt atzinumu, pamatojoties uz Regulas 2015/1589 (“Procedūras regula”)¹ 29. panta 1. punktu.
2. Jāatgādina, ka saskaņā ar Procedūras regulas 29. panta 1. punktu un paziņojumu par piemērošanu² Komisijas atzinumi nav saistoši valsts tiesai. Saistošu ES valsts atbalsta noteikumu interpretāciju var sniegt tikai Savienības tiesas. Tāpēc Komisijas atzinums neskar valsts tiesas iespējas vai pienākumu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 267. pantu³ lūgt Eiropas Savienības Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu par Savienības tiesību aktu interpretāciju vai spēkā esamību.

¹ Padomes Regula (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai, *Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis* (“OV”) L 248, 24.9.2015., 9. lpp.

² Sk. 89.–96. punktu Komisijas paziņojumā par valsts atbalsta tiesību aktu piemērošanu valstu tiesās, OV C 85, 9.4.2009., 1. lpp. (“paziņojums par piemērošanu”). Pašlaik tiek pārskatīts.

³ Sk. paziņojuma par piemērošanu 81. punktu.

3. Saskaņā ar paziņojumu par piemērošanu, sniedzot atzinumu valsts tiesai, Komisija aprobežosies ar faktisku informāciju vai ekonomisko un juridisko skaidrojumu, kas tiek lūgts, neskatot valsts tiesā izskatāmo lietu pēc būtības⁴.

2. FAKTI UN TIESVEDĪBA

4. Prasītāja valsts tiesā ir neliela hidroelektrostacija “Dzirnavas”. Šī elektrostacija saņēma atbalstu saskaņā ar Latvijas atjaunojamo energoresursu shēmu, ko Komisija apstiprināja 2017. gadā (“2017. gada lēmums”)⁵.
5. “Dzirnavas” sāka saņemt atbalstu 2007. gadā par uzstādīto jaudu 0,06 MW. 2010. gadā “Dzirnavas” saņēma finansējumu no Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta atbalsta programmas “Tehnoloģiju pāreja no fosilajiem uz atjaunojamajiem energoresursiem”. Investīciju atbalsta rezultātā hidroelektrostacija tika modernizēta un tās uzstādītā jauda palielinājās līdz 0,118 MW. Saskaņā ar Latvijas atjaunojamo energoresursu shēmu “Dzirnavas” nesaņēma darbības atbalstu lielākai ražošanas jaudai. Tā saņēma darbības atbalstu tikai par sākotnējiem 0,06 MW.
6. Lai mazinātu pārmērīgas kompensācijas risku, Latvija noteica iekšējās peļņas normas (*IRR*) maksimālo robežu 9 % apmērā iekārtām, kas saņem darbības atbalstu saskaņā ar atjaunojamo energoresursu shēmu. Latvija noteica “Dzirnavām” *IRR* maksimālo robežu, ņemot vērā investīciju atbalstu, kas bija paredzēts, lai modernizētu un palielinātu iekārtas uzstādīto jaudu. Latvija uzskata, ka 2017. gada lēmumā ir noteikts, ka, lai noteiktu maksimālo robežu, jāņem vērā atjaunojamo energoresursu iekārtas atbalsta un ieņēmumu kopsumma.
7. “Dzirnavas” nepiekrīt šādai 2017. gada lēmuma interpretācijai. “Dzirnavas” uzskata, ka investīciju atbalsts, kas piešķirts, lai radītu ražošanas jaudu, kuru pārdod par tirgus cenām un par kuru “Dzirnavas” nesaņem nekādu darbības atbalstu, nebūtu jāņem vērā *IRR* aprēķināšanā.
8. “Dzirnavas” apstrīdēja Latvijas nostāju valsts tiesās. Gan Administratīvā rajona tiesa, gan Administratīvā apgabaltiesa noraidīja “Dzirnavu” argumentus. Administratīvā apgabaltiesa uzsvēra, ka “Dzirnavas” nav konkretizējusi to investīciju atbalsta daļu, kas piešķirta, lai paplašinātu ražošanas jaudu, attiecībā uz kuru tā nesaņem darbības atbalstu, pretstatā investīciju atbalsta daļai, kas paredzēta iekārtas daļas modernizācijai, par kuru tā saņem darbības atbalstu.
9. “Dzirnavas” apstrīdēja Administratīvās apgabaltiesas konstatējumus Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā. “Dzirnavas” apgalvoja, ka ir iespējams nošķirt daļu no investīciju atbalsta, kas piešķirts ražošanas jaudai, par kuru tā saņem darbības atbalstu, un daļu no investīciju atbalsta, kas piešķirts ražošanas jaudai, kuru pārdod par tirgus cenām. Tā arī apgalvoja, ka 2017. gada lēmumā nav paredzēts, ka, nosakot *IRR* maksimālo robežu, ir jāņem vērā atbalsts, ko iekārta saņēmusi par elektroenerģiju, kas saražota ārpus darbības atbalsta shēmas. Visbeidzot, “Dzirnavas” apgalvoja, ka tas, ka tiek ņemts vērā investīciju atbalsts elektroenerģijas ražošanai, uz kuru neattiecas darbības atbalsta shēma, ir nepamatots tās īpašumtiesību ierobežojums.

⁴ Sk. paziņojuma par piemērošanu 93. punktu.

⁵ SA.43140 (2015/NN) – Latvija. Atbalsts atjaunojamiem energoresursiem un koģenerācijai. OV C 176, 2017. gada 2. jūnijs, 1. lpp.

3. AUGSTĀKĀS TIESAS SENĀTA ADMINISTRATĪVO LIETU DEPARTAMENTA UZDOTIE JAUTĀJUMI

10. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments norāda, ka ne 2017. gada lēmumā, ne Latvijas likumā nav skaidri reglamentēta situācija, kad uzņēmums ražo gan elektroenerģiju, par kuru tas saņem darbības atbalstu, gan elektroenerģiju, ko tas pārdod tirgū. Ņemot vērā iepriekš minēto, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments uzdod šādus jautājumus par to, kā būtu jānosaka *IRR* maksimālā robeža:

- 1) Vai, ievērojot pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai (2008/C 82/01) un 2017. gada lēmumu, ar iekšējo tirgu saderīga valsts atbalsta atjaunojamo energoresursu enerģijai pieļaujamā apmēra aprēķināšanā izmantotās elektrostacijas iekšējās peļņas normas (*IRR*) noteikšanā ir jāņem vērā visa elektrostacijas jauda (un attiecīgi visi ieņēmumi) un viss saņemtais uz elektrostaciju attiecināmais cita veida atbalsts, ja tikai daļa no elektrostacijā ražotās elektroenerģijas tiek pārdota obligātā publiskā iepirkuma ietvaros par valsts atbalsta shēmā paredzēto cenu?
- 2) Vai Komisijas pamatnostādnēm un Komisijas lēmumam būtu pretrunā tas, ka *IRR* aprēķināšanā ņem vērā proporcionāli tikai to elektrostacijas jaudu un attiecīgus ieņēmumus, un tikai to cita veida atbalsta daļu, ko var saistīt ar obligātā publiskā iepirkuma ietvaros pārdoto elektroenerģiju?

4. 2017. GADA LĒMUMS

11. 2017. gada lēmumā attiecībā uz iekšējo peļņas normu (*IRR*) ir paskaidrots šādi:

*“(32) Lai mazinātu jebkādu pārmērīgas kompensācijas atlikušo risku, Latvijas iestādes nolēma 1 mēneša laikā pēc šī lēmuma noteikt iekšējās peļņas normas (*IRR*) maksimālo robežu shēmas atbalsta saņēmējiem 9 % apmērā. Tāpēc no nākamā mēneša pirmās dienas pēc šā lēmuma pieņemšanas katram saņēmējam cena, ko maksā par subsidēto elektroenerģiju, tiks samazināta līdz summai, kas nepieciešama, lai sasniegtu 9 % kopējo *IRR* (skatīt formulas iepriekš (16) un (17) apsvērumā). Jebkurš papildu saņemtais ieguldījumu atbalsts (piemēram, no Eiropas struktūrfondiem) tiks ņemts vērā, aprēķinot stacijas *IRR*. Šis pasākums stāsies spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā pēc šā lēmuma pieņemšanas un tiks piemērots līdz atbalsta izbeigšanai.”*

12. Lēmumā ietvertās formulas ir šādas:

“(16) Atlīdzība biogāzes iekārtām ar uzstādīto jaudu līdz 2 MW, vēja enerģijas un maziem hidroenerģijas ražotājiem tika aprēķināta saskaņā ar šādu formulu:

$$C_E = FiT \times c \times d \times s$$

kur:

C_E [EUR/MWh] ir enerģijas komponents, kas tiek maksāts par elektroenerģiju, kura pārdota saskaņā ar obligātā iepirkuma mehānismu;

FiT [EUR/MWh] ir iepirkuma tarifs par specifisko tehnoloģiju;

c ir koeficients, kas ir atkarīgs no stacijas elektroenerģijas ražošanas jaudas;

d ir koeficients, ko piemēro, lai ņemtu vērā samazinātu atbalstu pēc 10 darbības gadiem;

s ir koeficients, ko piemēro, lai novērstu pārmērīgu kompensāciju, un stāsies spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kas seko šā lēmuma pieņemšanai (skatīt arī turpmāk (32) apsvērumu).

(17) Atlīdzība biogāzes iekārtām ar uzstādīto jaudu no 2 MW un biomasas ražotājiem tika aprēķināta saskaņā ar šādu formulu:

$$C_E = T_g / 9,3 \times D \times c \times s$$

kur:

C_E [EUR/MWh] ir enerģijas komponents, kas tiek maksāts par elektroenerģiju, kura pārdota saskaņā ar obligātā iepirkuma mehānismu;

T_g ir dabasgāzes tirdzniecības gala tarifs, ko apstiprinājis regulators (bez pievienotās vērtības nodokļa);

D ir tehnoloģijai specifisks koeficients (bezmēra skaitlis);

c ir koeficients, kas ir atkarīgs no stacijas elektroenerģijas ražošanas jaudas;

s ir koeficients, ko piemēro, lai novērstu pārmērīgu kompensāciju, un stāsies spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kas seko šā lēmuma pieņemšanai (skatīt arī turpmāk (32) apsvērumu).”

13. Vispirms Komisija precizē, ka paziņojumā, kura rezultātā tika pieņemts 2017. gada lēmums, Latvija ierobežoja paziņotā pasākuma darbības jomu, attiecinot to tikai uz laikposmu no 2007. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim. Latvija izvēlējās šo periodu tāpēc, ka uzskatīja 2007. gada 1. jūliju par Latvijas elektroenerģijas tirgus liberalizācijas datumu un pēc 2012. gada 31. decembra atbalsta shēmā netika iekļauts neviens atbalsta saņēmējs⁶. Komisija 2017. gada lēmumā šo laikposmu pieņēma kā darba hipotēzi, ņemot vērā, ka Komisijas atļauja paziņotajam pasākumam nevar būt plašāka par pasākuma darbības jomu, kā to paziņojusi dalībvalsts. Tomēr šī darba hipotēze nenozīmē Komisijas apstiprinājumu to iemeslu faktiskajai precizitātei, kurus Latvija ir norādījusi, lai ierobežotu paziņošanu tikai uz šo laikposmu. Tāpēc 2017. gada lēmumā Komisija nav apstiprinājusi, ka Latvijas elektroenerģijas tirgus patiešām tika liberalizēts tikai 2007. gada 1. jūlijā vai ka atbalsta shēmā pēc 2012. gada 31. decembra nav iekļauts neviens atbalsta saņēmējs. Faktiski šie pieņēmumi var izrādīties neprecīzi un daži to aspekti tiek izvērtēti apvienotajās lietās C-17/21 un C-702/20, *GM un DOBELES HES*, kas pašlaik tiek izskatītas Tiesā par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.
14. Tomēr, lai interpretētu 2017. gada lēmumu, ir jāņem vērā, ka šī apstiprinājuma piemērojamība laikā attiecas tikai uz valsts atbalstu, kas piešķirts laikposmā no 2007. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim. Ņemot vērā šo piemērošanas laiku, pasākuma saderības novērtējums tika veikts saskaņā ar 2001. gada Kopienas pamatnostādņem par valsts atbalstu vides aizsardzībai (“2001. gada *EAG*”)⁷ un

⁶ Sk. 2017. gada lēmuma 6. apsvērumu.

⁷ OV C 37, 3.2.2001., 3. lpp.

2008. gada Kopienas pamatnostādņem par valsts atbalstu vides aizsardzībai ("2008. gada EAG")⁸.

15. Saderības novērtējumā saskaņā ar 2001. gada EAG ir noteikts:

"(75) Tomēr Latvija konstatēja iespējamās pārmērīgās kompensācijas gadījumus dažu kategoriju saņēmējiem. Latvija jau ieviesa divus pārejas pasākumus, lai novērstu problēmu. Stacijām, kas saņem atbalstu, līdz 2017. gadam tiks piemērots subsidētās elektroenerģijas nodoklis (sk. iepriekš (30) līdz (33) apsvērumu). Pēc 2017. gada, ja subsidētās elektroenerģijas nodoklis nebūs pietiekams, lai novērstu pārmērīgas kompensācijas risku, cena, ko maksā par elektroenerģiju, tiks samazināta, lai noteiktu IRR maksimālo robežu 9 % apmērā (sk. iepriekš (32) apsvērumu).

(76) Tādējādi iesniegtie aprēķini parāda, ka saskaņā ar 2001. gada pamatnostādņu 56. punktu atbalsts ir ierobežots, lai kompensētu starpību starp elektroenerģijas ražošanas izmaksām, izmantojot atjaunojamo enerģiju un koģenerāciju, un piemērojamo elektroenerģijas tirgus cenu (kā paskaidrots iepriekš 6. apsvērumā, elektroenerģijas tirgus tika liberalizēts 2007. gadā, veidojot tirgus cenu). Turklāt iepriekšminētā prognozētā peļņas norma ir pamatota un atbilst peļņas normai, kas tiek prognozēta projektiem šajā nozarē⁹. [2017. gada lēmuma 11. zemspītras piezīme] Tāpēc Komisija uzskata, ka atbalsts ir samērīgs un shēma atbilst 2001. gada pamatnostādņu nosacījumiem.

(77) Latvija ir arī apstiprinājusi, ka, aprēķinot staciju IRR, tiek ņemta vērā summēšana ar jebkāda cita veida atbalstu (skatīt iepriekš (32) apsvērumu). Tādējādi Komisija uzskata, ka ir izpildīti noteikumi par ieguldījumu un darbības atbalsta iespējamo summēšanu, kā noteikts 2001. gada pamatnostādņu 59. punkta otrajā daļā."

16. Saderības novērtējumā saskaņā ar 2008. gada EAG ir noteikts:

"(83) Pamatojoties uz detalizētu izmaksu aprēķinu, ko Latvija iesniedza, lai noteiktu papildu ražošanas izmaksas dažādu veidu atjaunojamo energoresursu enerģijas un koģenerācijas tehnoloģijām, Komisija uzskata, ka shēma atbilst 2008. gada pamatnostādņu 109. punkta a) un b) apakšpunktam. Saskaņā ar 109. punkta b) apakšpunktu Latvija apstiprināja, ka, nosakot elektroenerģijas ražošanas izmaksas, tiek ņemts vērā jebkurš piešķirtais ieguldījumu atbalsts. "

5. KOMISIJAS ATZINUMS

17. Kā iepriekš paskaidrots 13. un 14. punktā, Komisijas 2017. gada lēmumā piešķirtās atļaujas piemērojamība laikā attiecas tikai uz valsts atbalstu, kas piešķirts laikposmā no 2007. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim.

18. Saskaņā ar judikatūru atbalsts tiek piešķirts "brīdī, kad tiesības to saņemt ir piešķirtas saņēmējam saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu."¹⁰ Šajā

⁸ OV C 82, 1.4.2008., 1. lpp.

⁹ Skatīt, piemēram, lēmumu lietā SA.36023 (2014/NN) Igaunija – Atbalsta shēma elektroenerģijai, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem un efektīvas koģenerācijas (OV C 44, 6.2.2015., 1. lpp.).

¹⁰ Tiesas spriedums lietā C-129/12 *Magdeburger Mühlenwerke*, ECLI:EU:C:2013:200, 40. punkts.

lietā valsts tiesas lūgumā sniegt atzinumu nav precizēts, vai atbalsts “Dzirnavām” tika piešķirts pirms vai pēc 2007. gada 1. jūlija.

19. Ja atbalsts “Dzirnavām” būtu piešķirts pirms 2007. gada 1. jūlija, uz to neattiektos Komisijas 2017. gada lēmumā paredzētās atļaujas piemērojamība laikā. Šajā gadījumā 2017. gada lēmuma interpretācijai nebūtu nozīmes valsts tiesā izskatāmajā lietā. Valsts tiesai būtu jāpārbauda, vai atbalsts “Dzirnavām” ir kvalificējams kā valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē un, ja tā – vai šāds atbalsts ir piešķirts, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktā paredzēto iepriekšējas paziņošanas prasību¹¹. Ja atbilde uz abiem šiem jautājumiem ir apstiprinoša, valsts tiesai saskaņā ar valsts tiesībām ir jāveic visi atbilstošie pasākumi, lai novērstu LESD 108. panta 3. punkta pārkāpuma sekas, it īpaši attiecībā uz atbalsta īstenošanas pasākumu spēkā esamību un tāda finansiālā atbalsta atgūšanu, kas piešķirts, neievērojot šo tiesību normu, lai atbalsts saņēmējam būtu brīvi pieejams ne ātrāk kā tad, kad Komisija pieņems lēmumu par šāda atbalsta saderību ar iekšējo tirgu¹².
20. Savukārt ja atbalsts “Dzirnavām” būtu piešķirts 2007. gada 1. jūlijā vai pēc šā datuma, uz to attiektos Komisijas 2017. gada lēmumā paredzētās atļaujas piemērojamība laikā¹³. Tādā gadījumā Komisija piedāvā valsts tiesai 2017. gada lēmumu interpretēt šādi.
21. Galvenais apspriežamais jautājums ir – kas būtu jāņem vērā, aprēķinot 9 % *IRR* maksimālo robežu “Dzirnavu” saņemtajam darbības atbalstam. Ir taisnība, ka 2017. gada lēmumā nav skaidri precizēts, kā būtu jārikojas gadījumā, ja saņēmējs saņem darbības atbalstu par daļu no uzstādītās jaudas un pārdod atlikušo elektroenerģijas daļu tirgū.
22. Tomēr, kad Komisija veic proporcionalitātes novērtējumu, lai nodrošinātu, ka atbalsts nepārsniedz nepieciešamo minimumu, tā aplūko atbalstītā projekta radītās izmaksas un ieņēmumus. Tas tiek darīts atsevišķi no citām saimnieciskām darbībām, ko, iespējams, veic uzņēmums.
23. 2017. gada lēmuma 32., 77. un 83. apsvērumā Komisija norāda, ka, aprēķinot atbalsta saņēmēja *IRR* maksimālo robežu, ņem vērā jebkādu citu piešķirto (investīciju) atbalstu. Tomēr 2017. gada lēmuma 77. un 83. apsvērumā atbalsta kumulācijas kontrole ir tieši saistīta attiecīgi ar 2001. gada *EAG* 59. punkta otro daļu un 2008. gada *EAG* 109. punkta b) apakšpunktu. Abi pēdējie minētie noteikumi paredz, ka, nosakot darbības atbalsta summu, jāņem vērā jebkurš investīciju atbalsts, kas saņēmējam piešķirts “*attiecībā uz jauno staciju*”.
24. Atsauce uz “jaunu staciju” ir izskaidrojama ar parasto scenāriju, saskaņā ar kuru darbības atbalsts tiek izmantots, lai uzbūvētu jaunu staciju, kuras nav bijis pirms atbalsta piešķiršanas. Šai jaunajai stacijai ir noteikta ražošanas jauda, kas var saražot atbilstošu atjaunojamās enerģijas daudzumu, pateicoties darbības atbalstam, kas ļāvis to uzbūvēt. Tomēr, lai izvairītos no pārmērīgas kompensācijas, jebkāds investīciju

¹¹ Sīkākus norādījumus šajā sakarā sk. paziņojuma par piemērošanu 2.1. punktā.

¹² Tiesas spriedums lietā C-349/17 *Eesti Pagar*, ECLI:EU:C:2019:172, 89. punkts.

¹³ Protams, lai atbalsts ietilptu Komisijas 2017. gada lēmumā piešķirtās atļaujas laikposmā, tam arī bija jābūt piešķirtam “Dzirnavām” ne vēlāk kā 2012. gada 31. decembrī, proti, “Dzirnavām” ne vēlāk kā 2012. gada 31. decembrī bija jāiegūst tiesības saņemt atbalstu saskaņā ar piemērojamajiem valsts noteikumiem.

atbalsts šai pašai ražošanas jaudai būtu jāņem vērā, aprēķinot darbības atbalstu, kas kopumā ir vajadzīgs, lai šo ražošanas jaudu varētu izmantot.

25. No tā izriet, ka, lai gan 2001. gada EAG 59. punktā un 2008. gada EAG 109. punkta b) apakšpunktā ir atsaucē uz “jaunu staciju”, būtībā ir domāta “jauna ražošanas jauda”, kas rodas darbības atbalsta rezultātā. 59. punkta un 109. punkta b) apakšpunkta noteikuma par kumulācijas novēršanu pamatā ir doma, ka attiecībā uz noteiktu jaunas ražošanas jaudas apjomu, kas radīts, pateicoties darbības atbalstam, kas apstiprināts ar 2017. gada lēmumu, būtu jāņem vērā arī investīciju atbalsts, kas piešķirts šīs pašas ražošanas jaudas būvniecībai, un attiecīgi jāsamazina darbības atbalsta summa, lai izvairītos no pārmērīgas kompensācijas.
26. Šajā gadījumā šķiet, ka investīciju atbalsts tika piešķirts, lai, no vienas puses, modernizētu sākotnējo 0,06 MW uzstādīto jaudu, kurai tiek piešķirts darbības atbalsts, un, no otras puses, lai palielinātu ražošanas jaudu līdz 0,118 MW.
27. Attiecībā uz investīciju atbalstu, kas piešķirts, lai modernizētu ražošanas jaudu 0,06 MW apmērā, šāds atbalsts būtu jāņem vērā, nosakot darbības atbalsta summu, ko var piešķirt par to pašu ražošanas jaudu saskaņā ar 2017. gada lēmumu. Turklāt šīs jaudas modernizācija varētu palielināt no šīs ražošanas jaudas gūstamo peļņu, attiecīgi samazinot vajadzību pēc darbības atbalsta šai pašai jaudai. Saņemtā darbības atbalsta proporcionalitāti nosaka, pamatojoties uz izmaksām un ieņēmumiem, kas saistīti ar uzstādīto 0,06 MW jaudu, par kuru saņēmējs saņem darbības atbalstu.
28. Savukārt investīciju atbalsts, kas saņemts par papildu jaudu, vai ieņēmumi no šādas papildu jaudas nav būtiski ar 2017. gada lēmumu apstiprinātā darbības atbalsta samērīguma novērtēšanai¹⁴. Investīciju atbalsts, kas piešķirts ražošanas jaudas palielināšanai no 0,06 MW līdz 0,118 MW, šķiet, nevar ietekmēt darbības atbalstu, kas bija nepieciešams, lai īstenotu *atsevišķu* ražošanas jaudu 0,06 MW apmērā. Komisija saprot, ka enerģija, ko ražo ar palielināto ražošanas jaudu (no 0,06 MW līdz 0,118 MW), nesaņem darbības atbalstu, bet tiek pārdota tirgū bez atbalsta. Tāpēc šķiet, ka darbības atbalsts, kas piešķirts jaudai līdz 0,06 MW, nav veicinājis jaudas palielināšanu no 0,06 MW līdz 0,118 MW, un pretēji – investīciju atbalsts palielinātajai jaudai neietekmē darbības atbalstu, kas nepieciešams atsevišķas jaudas būvniecībai 0,06 MW apmērā.
29. Tāpēc šķiet, ka šajā gadījumā investīciju atbalsts, kas piešķirts, lai modernizētu 0,06 MW uzstādīto jaudu, būtu jāņem vērā, nosakot *IRR* maksimālo robežu, jo tas tika piešķirts tādām pašām mērķim kā darbības atbalsts, t. i., hidroenerģijas ražošana 0,06 MW apjomā. Savukārt investīciju atbalsts, kas piešķirts iekārtas ražošanas jaudas palielināšanai no 0,06 MW līdz 0,118 MW, nav jāņem vērā, jo tas tika piešķirts citam mērķim un sekmēja *atsevišķas* ražošanas jaudas radīšanu, kas, šķiet, neietekmē 0,06 MW jaudas būvniecībai nepieciešamo darbības atbalstu.

¹⁴ Šajā Komisijas atzinumā netiek pausts viedoklis par investīciju atbalstu kā tādu.

30. Šādā kontekstā Latvijas iestādēm acīmredzot būtu jānošķir:
- investīciju atbalsta proporcionālā daļa, ar ko tika atbalstīta jau uzstādītās 0,06 MW ražošanas jaudas modernizācija, kas jāņem vērā, aprēķinot darbības atbalsta summu, kuru var piešķirt šai ražošanas jaudai saskaņā ar 2017. gada lēmumu, un
 - investīciju atbalsta proporcionālā daļa, ar ko tika atbalstīta ražošanas jaudas palielināšana no 0,06 MW līdz 0,118 MW, kas Latvijas iestādēm nav jāņem vērā, aprēķinot darbības atbalstu, kurš saskaņā ar 2017. gada lēmumu ir pieļaujams *atsevišķajai* jaudai līdz 0,06 MW apjomā.
31. Tomēr Komisijai ir jāsniedz būtisks precizējums attiecībā uz otro iepriekš minēto investīciju atbalsta proporcionālo daļu (izmantota jaudas palielināšanai). Lai gan Latvijas iestādēm ir atļauts neņemt vērā šo investīciju atbalsta otro daļu, aprēķinot darbības atbalstu, kas pieļaujams saskaņā ar 2017. gada lēmumu attiecībā uz jaudu līdz 0,06 MW, Latvijas iestādēm saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem nav pienākuma to darīt.
32. Ģenerāladvokāta N. Vāla vārdiem runājot: “*saskaņā ar Savienības noteikumiem valsts atbalsta jomā neviens uzņēmums nevar pieprasīt tiesības saņemt valsts atbalstu; citiem vārdiem sakot, nevar tikt uzskatīts, ka kādai dalībvalstij saskaņā ar Savienības tiesībām ir pienākums piešķirt valsts atbalstu kādai sabiedrībai.*”¹⁵ Saskaņā ar judikatūru Komisijas lēmums, ar kuru valsts atbalsts atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu, ļauj attiecīgajai dalībvalstij piešķirt šo atbalstu, taču tas neuzliek šai dalībvalstij pienākumu to piešķirt¹⁶.
33. Pamatojoties uz to, Tiesa ir atzinusi, ka dalībvalstis var uzstādīt valsts tiesību aktos noteiktas papildu prasības atbalsta shēmas piešķiršanai, piemēram, prasību, ka saņēmējam nedrīkst būt nesamaksāti parādi valstij, pat ja šāda prasība nebija paredzēta Komisijas lēmumā, ar ko atļauj minēto atbalsta shēmu¹⁷. Tādējādi dalībvalstīm ir atļauts valsts tiesību aktos noteikt papildu prasības, kas ierobežo atbalsta shēmas darbības tvērumu līdz šaurākam par to, kurš apstiprināts Komisijas lēmumā, ar kuru šī atbalsta shēma tiek atļauta.
34. Līdzīgi šajā gadījumā Latvijas iestādēm būtu atļauts noteikt papildu prasību, saskaņā ar kuru tās ņemtu vērā investīciju atbalstu vienai un tai pašai elektrostacijai, pat attiecībā uz ražošanas jaudu, kas ir atsevišķa no tās, kuru atbalsta ar 2017. gada lēmumu apstiprinātais darbības atbalsts. Tāpat 2017. gada lēmums nebūtu pretrunā valsts tiesību aktos noteiktajai papildu prasībai, saskaņā ar kuru Latvija aprēķinātu darbības atbalstu konkrētai jaudai, ņemot vērā arī ieņēmumus no saņēmējas elektrostacijas papildu jaudas.

¹⁵ Ģenerāladvokāta N. Vāla [N. Wahl] secinājumi lietā C-526/14 *Kotnik*, EU:C:2016:102, 79. punkts.

¹⁶ Spriedums lietā C-18/08 *Foselev Sud-Ouest*, EU:C:2008:647, 16. punkts. Spriedums lietā C-138/09 *Todaro Nunziatina & C.*, EU:C:2010:291, 52. punkts. Sk. arī spriedumu lietā T-670/14 *Milchindustrie-Verband un Deutscher Raiffeisenverband*/Komisija, EU:T:2015:906, 29. punkts, kā arī rīkojumu lietā T-186/18 EU/Komisija, EU:T:2019:206, 58. un 82. punkts.

¹⁷ Rīkojums lietā C-481/17 *Yanchev*, EU:C:2018:352, 22.–24. punkts.

35. Līdz ar to Komisijas viedoklis par abiem valsts tiesas uzdotajiem jautājumiem ir šāds:

- a. 2017. gada lēmums ir interpretējams tādējādi, ka, ja tikai daļa no elektrostacijā ražotās elektroenerģijas tiek pārdota obligātā publiskā iepirkuma ietvaros par cenu, kas paredzēta ar 2017. gada lēmumu apstiprinātajā valsts atbalsta shēmā, tad nav jāņem vērā elektrostacijas iekšējās peļņas norma (*IRR*) kopumā (un attiecīgi visi ieņēmumi) un viss saņemtais uz elektrostaciju attiecināmais cita veida atbalsts.
- b. 2017. gada lēmums neuzliek Latvijas iestādēm pienākumu *IRR* aprēķināšanā ņemt vērā proporcionāli tikai to elektrostacijas jaudu un attiecīgos ieņēmumus, un tikai to cita veida atbalsta daļu, ko var saistīt ar obligātā publiskā iepirkuma ietvaros pārdoto elektroenerģiju. Latvijas iestādes varētu aprēķināt darbības atbalstu konkrētai jaudai, ņemot vērā arī ieņēmumus no saņēmējas elektrostacijas papildu jaudas.

Ar cieņu

[Redacted signature]

Kopija: [Redacted]
[Redacted]